

ForumC en de creationisten

Biedt ForumC een neutraal platform voor het gesprek over schepping en evolutie?

door Jan van Meerten

Op 10 april jl. las ik in het RD een stuk van Cors Visser over schepping en evolutie. Cors Visser is directeur van ForumC. In het stuk pleit hij ervoor om niet weg te lopen voor vragen over schepping en evolutie. Ik ben blij met een dergelijk genuanceerd stuk. Toch heb ik enkele punten van bezwaar die al langer op mijn hart liggen. Daarbij dienen we op respectvolle wijze met elkaar om te gaan; ForumC verdient respect voor wat het allemaal doet om een goed tegenwicht te kunnen vormen tegen atheïsme en secularisatie.

Cors Visser schrijft in het artikel: *‘Onze rol daarin is een forum te zijn waar mensen met verschillende standpunten elkaar ontmoeten en materiaal ontwikkelen om dat gesprek binnen de christelijke gemeenschap vruchtbaar te kunnen voeren.’* In de praktijk vind ik ForumC echter helemaal niet een organisatie die met orthodox-christelijk Nederland het gesprek aangaat, en ook niet een organisatie die de mogelijkheid biedt om de verschillende standpunten in dat gesprek vruchtbaar te delen. Als het goed is, komen in een gesprek beide partijen evenveel aan bod. Nu heeft Cors Visser beide partijen genoemd in het opinieartikel, namelijk ‘gelovige evolutionisten’ en ‘creationisten’. Laten we eens kijken of ForumC beide partijen evenveel recht doet. Daarmee bedoel ik niet dat er door gelovige evolutionisten (hierna theïstische evolutionisten) over creationisten schrijven en spreken, maar dat creationisten schrijven over de aan het scheppingsmodel gerelateerde thema’s. Vooraf moet ik zeggen dat het de laatste jaren mijn ervaring met ForumC is dat zij de creationisten negeren of negatief bespreken; maar laten we nochtans even kijken naar enkele onderdelen van ForumC. Daarbij kijk ik vooral naar het meest recent verschenen werk. De te bespreken onderdelen zijn:

- A. De website geloofwetenschap.nl.
- B. Het blad *Radix*.
- C. De sprekerslijst die ForumC aanvoert voor *ForumC on tour*.
- D. Het programma *Durf te denken*.

A. De website geloofwetenschap.nl

Op deze website bestaat een aparte tag over het creationisme. Zo te zien worden de meeste artikelen geschreven door René Fransen (hoewel niet overal zijn naam bij staat, is dat toch te merken aan de schrijfstijl), een theïstisch evolutionist die meestal negatief schrijft over creationisten. Laten we de artikelen uit deze tag eens op volgorde bespreken:

1. *Schepping en evolutie: wie staat waar?* Dit artikel is geschreven door René Fransen en bevat enkele onjuistheden over creationisten. Het is ook niet slim om een theïstisch evolutionist over creationisten te laten schrijven.
2. *Smedes: uiteindelijk zullen gelovigen evolutie accepteren.* Dit artikel is geschreven door dr. Smedes, een theïstisch evolutionist die uiterst negatief schrijft over creationisten.
3. *Congres waar komen we vandaan? 150 jaar evolutiedebat.* Dit is een verslag van een congres in september 2011 waarbij geen enkele creationist (die ook een rol spelen in dat 150-jarige evolutiedebat) aan het woord werd gelaten.
4. *Evolutiecongres van ForumC in het nieuws.* Zie punt 3.
5. *Evolutieonderwijs gebaseerd op verouderde argumenten.* Een neutraal artikel dat alleen een feit noemt.
6. *Presidentskandidaten VS tegen evolutie.* Een nieuwsbericht met als onderliggende boodschap dat niet alle evangelicalen tegen evolutie zijn. Een negatief artikel voor creationisten.
7. *Het horizonprobleem: modellen en werkelijkheid.* Artikel geschreven door René Fransen, pro-evolutie en anti-scheppingsmodel.
8. *Sola scriptura, maar met traditie.* Artikel dat het scheppingsmodel negatief belicht. Bevat de grove fout dat de scheppingsleer van creationisten pas 100 jaar oud is.
9. *Geen creationisme op Britse scholen.* Een negatief nieuwsfeitje voor creationisten.
10. *Evolutie en respect voor God.* Pro-evolutie artikel. Een pleidooi voor theïstisch evolutionisme. Het is mij niet helemaal duidelijk waarom het in de tag creationisme staat.
11. *Adventisten lanceren creationistische film.* Nieuwsbericht over scheppingsfilm met daarin fouten over de oorsprong van het creationisme.

12. *Meer ruimte voor creationisme in onderwijs VS*. Positief bericht over scheppingsmodel in het onderwijs.
13. *Meer informatie nodig tegen creationisme*. Anti-creationistisch artikel.
14. *Evolutie uit Koreaanse schoolboeken*. Neutraal bericht over scheppingsmodel in het onderwijs met daarbij wel de melding dat wetenschappers nu voorlichting (waarin ze evolutie promoten) willen geven op scholen.
15. *Andrews, E. H., Wie heeft God gemaakt?* Negatieve en [oppervlakkige](#) recensie van een creationistisch boek door René Fransen.
16. *Update: evolutie en Koreaanse schoolboeken*. Een korte update van punt 14. Neutraal bericht.
17. *Replica ark van Noach in Dordrecht geopend*. Redelijk neutraal bericht over de opening van de ark van Johan Huibers. Hoewel hieruit blijkt dat Genesis letterlijk wordt gelezen door creationisten, wat niet waar is. Creationisten lezen Genesis namelijk niet *letterlijk* maar *historisch*.
18. *Voor en tegen evolutie: niet verdrinken in de details*. Artikel van René Fransen. Hierin wordt betoogd dat het evolutiemodel verkozen moet worden boven het scheppingsmodel.
19. *Geschiedenis van het debat over evolutie en schepping*. Dit artikel van Ab Flipse lijkt neutraal te zijn, hoewel ik geloof dat de geschiedenis van het debat in Nederland wat complexer in elkaar zit dan Flipse vermoedt.
20. *Muslims in Engeland debatteren over evolutie*. Dit gaat over het islamitisch scheppingsmodel.
21. *Bryan college trekt stekker uit creationistisch onderzoek*. Negatief artikel. Uitspraken van Todd Wood die mild zijn voor het evolutiemodel, maar ook uitspraken die niet mild zijn voor het scheppingsmodel worden toegejuicht. Het is wel vreemd dat aan een negatief punt op geloofwetenschap.nl wel ruim aandacht geschonken wordt, maar dat het positieve (dat Todd Wood nu op eigen benen gaat staan zonder college) compleet genegeerd wordt, terwijl ik die informatie op de Facebook-groep van ForumC geplaatst heb en zeker weet dat mensen van ForumC het bericht gezien hebben.
22. *Creationisme verliest terrein bij Amerikaanse home schoolers*. Artikel waarin het scheppingsmodel negatief belicht wordt.
23. *Kritiek op 'rechtszaak' over Genesis*. Negatief artikel over het scheppingsmodel.

Deze 23 punten overziende, zijn er gelukkig nog enkele neutrale berichten, maar de meeste stellen het scheppingsmodel in een negatief daglicht.

Waarom geen positieve dingen? Zoals AIG, dat een compleet themapark bouwt uit eigen middelen? Of de stijging van het aantal aanhangers van het scheppingsmodel in bepaalde landen? Of een verslag van het in 2012 georganiseerde congres van creationisten met de naam *Exploring the World*? Dit leidt niet tot een vruchtbaar gesprek, maar tot toenemende polarisatie. Zeker als het evolutiemodel vrijwel kritiekloos omarmd wordt. Gelukkig hebben ze Van Rossum nog een kans gegeven om te reageren, maar dat is ook het enige artikel dat ik ken. ForumC zou er goed aan doen geen theïstische evolutionisten (zoals René Fransen en Taede Smedes) over creationisten te laten schrijven, maar iemand uit het creationistische ‘kamp’ te nemen en medeverantwoordelijk te maken voor artikelen die verschijnen in de tag ‘creationisme’. Dit is door ondergetekende al vaker aangekaart op geloofwetenschap.nl, maar daar is nooit op gereageerd. Ik hoop dat Cors Visser wil reageren en bereid is om zwart op wit enkele toezeggingen te doen. Misschien is het een goed idee om meerdere creationisten te vragen of zij artikelen willen schrijven, zodat tegenover 10 artikelen waarin het scheppingsmodel negatief belicht wordt, er 10 artikelen staan waarin het scheppingsmodel positief belicht wordt. Dán heb je een neutraal platform.

B. Radix

Radix is een tijdschrift dat uitgegeven wordt door ForumC. Worden creationisten daar aan het woord gelaten over schepping en evolutie? Ik kijk naar de laatste drie jaargangen:

In jaargang 36 nummer 1, 2 en 4, in jaargang 37 nummer 1, 2 en 4 en in jaargang 38 nummer 2 en 4, staan geen artikelen over schepping en evolutie.

Jaargang 36, nummer 3

Artikel: *Scheppingsgeloof en het paradigma van emergente evolutie*. Theïstisch evolutionistisch.

Artikel: *Hoe willekeurig is evolutie?* Theïstisch evolutionistisch.

Artikel: *De twee talen van God*. Theïstisch evolutionistisch. Met een kritische noot over theïstische evolutionisten en creationisten.

Artikel: *God en de natuurwetten: concurrentiestrijd of perspectiefwisseling?* Theïstisch evolutionistisch.

Dit nummer heeft wel veel weg van een themanummer over schepping en evolutie, maar er wordt niet naar beide partijen geluisterd, daardoor schetst het een eenzijdig beeld.

Jaargang 37, nummer 3

Artikel: *Evolutie: wetenschappelijk model of seculier geloof?* Theïstisch evolutionistisch.

In dit nummer dus één artikel - of eigenlijk een recensie - waarin een boek over evolutie positief besproken wordt, terwijl er geen enkele kritiek op het evolutiemodel gegeven wordt.

Jaargang 38, nummer 1

Artikel: *Bondgenoten of rivalen? Geloof en wetenschap in historisch perspectief.* Theïstisch evolutionistisch.

In het genoemde artikel wordt over het scheppingsmodel gesproken, maar wel in negatieve bewoordingen, en het bevat tevens een ernstige karikatuur van het scheppingsmodel.

Jaargang 38, nummer 3

Artikel: *Wel theïstische evolutie, geen Intelligent Design?* Theïstisch evolutionistisch.

Artikel: *Onvoltooibare revolutie.* Theïstisch evolutionistisch.

Weer twee artikelen van theïstische evolutionisten.

Balans

Cors Visser zei: 'Onze rol daarin is een forum te zijn waar mensen met verschillende standpunten elkaar ontmoeten en materiaal ontwikkelen om dat gesprek binnen de christelijke gemeenschap vruchtbaar te kunnen voeren.' Met *Radix* toont ForumC ook al niet aan dat het een vruchtbaar gesprek wil voeren. De eenzijdige selectie van artikelen in *Radix* maakt dit al duidelijk. Er verschenen de afgelopen drie jaar in *Radix* acht artikelen over schepping en evolutie,

allemaal vanuit theïstisch evolutionistisch oogpunt. Waarom *zegt* ForumC dat het een neutraal platform is, maar *doet* het alsof het een organisatie is waar theïstische evolutie gepromoot wordt?

C. Sprekerslijst

Er staan niet zo heel veel sprekers op de sprekerslijst van ForumC. Dat zouden er meer kunnen zijn. Volgens mij zijn alle sprekers die over geloof en wetenschap spreken theïstische evolutionisten (René Fransen, Ab Flipse, Martine van Veelen en Bert Veluw). Er is niet alleen eenzijdigheid te bespeuren in de artikelen, maar ook in het kiezen van sprekers. Cors Visser zei: *‘Onze rol daarin is een forum te zijn waar mensen met verschillende standpunten elkaar ontmoeten en materiaal ontwikkelen om dat gesprek binnen de christelijke gemeenschap vruchtbaar te kunnen voeren.’* Waarom *zegt* ForumC dat het een neutraal platform is, maar *doet* het alsof het een organisatie is waar theïstische evolutie gepromoot wordt?

D. ‘Durf te denken’

Durf te denken is een inleiding in christelijke levensoriëntatie en is vooral bedoeld als cursusboek voor studenten. In *Durf te denken* is ook een hoofdstuk te vinden dat handelt over de oorsprong van het heelal. Dit hoofdstuk is geschreven door Cees Dekker, een theïstisch evolutionist die de laatste jaren een enorme verschuiving in zijn denken heeft ondergaan. In het hoofdstuk laat Cees Dekker duidelijk zijn voorkeur blijken voor het evolutiemodel. Ik zou zeggen: *durf* studenten *zelf* te laten denken. Verder is in de literatuuropgaaf geen enkele (!) creationistische bron gezet die voor verdere studie geraadpleegd kan worden. Dat geeft toch te denken. Door eenzijdige belichting krijg je geen gesprek van de grond, maar wordt het een monoloog waarbij de ander de mond gesnoerd wordt. Waarom *zegt* ForumC dat het een neutraal platform is, maar *doet* het alsof het een organisatie is waar theïstische evolutie gepromoot wordt?

Conclusie

ForumC heeft de volgende twee opties:

1. Intern gaan nadenken over de vraag hoe ze creationisten ook aan het woord kunnen laten (en dan bedoel ik niet dat theïstische evolutionisten over creationisten moeten schrijven, maar dat verschillende creationisten uitgenodigd moeten worden om artikelen te schrijven).
2. De doelstellingen veranderen en zich niet langer profileren als een platform voor geloof en wetenschap, maar als een platform voor theïstische evolutie. Iets zeggen voor het grote publiek, maar dat vervolgens in de praktijk niet nakomen, doet mij denken aan de ‘wolven in schaapskleren’ waarover Jezus spreekt in Mattheüs 7:15. Ik vraag ForumC om open kaart te spelen: willen ze echt een platform zijn, dan moeten ze dat ook doen; willen ze echter diep in hun hart de creationisten niet aan het woord laten, dan moeten ze dat gewoon zeggen. Dan moeten we elkaar nog steeds in onze waarde laten, naar elkaar luisteren en elkaars kritiek serieus nemen, maar dan weten we in ieder geval waar we aan toe zijn.

Ik hoop van ganser harte dat ForumC een platform wil zijn waar creationisten én theïstische evolutionisten én alles wat daartussenin zit, een luisterend oor krijgen, zodat op die manier het *gesprek* bevorderd wordt.